

Gammelnavsk ordliste

... | 2. utgave

SUBSIDIÆRYTELSEN **NÆRSTÅENDE** KLAGEADGANG
UNDERRETTE RE STARBEIDSEVNE **UFORHOLDSMESSIG**
BYRDEFULL **KOMPENSASJON** SGRAD LIVSOPPHOLD

Gammelnavsk ordliste

2. utgave

NAV © 2021
2. utgave, desember 2021

Design: Magdalene Eldevik Kjosar
Trykket i Norge, Arendal av ATL Grafisk

Gammelnavsk:

*Ord og uttrykk som sier noe på en vanskeligere måte enn nødvendig
i brev, chat og annen kommunikasjon fra NAV.*

Innhold

Forord	4
Takk til.....	7
Angående.....	8
Anstalten, i medhold av	8
Avgjørende	9
Avklare	9
Avtjent verneplikt	10
Avvikling av driften, avvikle.....	10
(Ta med i) beregningen	11
Dekke	11
Ettersende.....	12
Etterskuddsvis	12
Fase ut.....	13
Forbigående, krav på, motta.....	13
Forskudd	14
Forskyve.....	14
Fortielse	15
Forutsetninger, hensiktsmessig.....	15
Forutsetter	16
Forvaring.....	16
Fratreden	17
Fremkomme, befinne seg	17
Gjøre oppmerksom på	18
Gå frem av.....	18
I medhold av	19
I samråd med	19
I stand til	20
I tråd med	20
Innsyn	21
Iverksetting.....	21
Klageadgang.....	22
Kost og losji.....	22
(Ikke et) krav	23
Krav på	23
Langvarig utredning.....	24
Løpende orientert	24
Motta	25
Motta, vil, føre	25
Nedsatt arbeids- og inntektsevne.....	26
Nydimmitert, verneplikt.....	26
Oppgjøret, underette	27
Opphøre, motta	27

Oppjustere	28
Opptrappingsperioder	28
På grunnlag av	29
På lik linje med	29
Sedvane	30
Skjønnsmessig, lovstridig	30
Skyldes.....	31
Som følge av	31
Stille krav, mottaker, med mindre, tale imot.....	32
Subsidiær ytelse	32
Særskilt	33
Ta sikte på	33
Tannbehandlingsoverslag, hjemmel	34
Tilegne seg.....	34
Tilrettelegge / legge til rette	35
Tilrettelegging	35
Tilretteleggingsmuligheter	36
Tilsi.....	36
Tilstrekkelig	37
Tilstrekkelig	37
Tiltakskonsulent, forutsette, vesentlig, medføre	38
Tvil om	38
Uforholdsmessig, byrdefull.....	39
Unnlate	39
Utover	40
Utprøving av arbeidsevne.....	40
Veiledende satser	41
Vesentlig	41
Vilkår	42
Vilkår, ytelse.....	42
(De øvrige) vilkårene	43
Ytelse	43
Andre vanskelige gammelnavske formuleringer	44
Krav hvis du er permittert	44
Lese fagstoff på fritida.....	44
Har du hatt verneplikt eller vanlig jobb?	45
NAVs standard for språk og formidling bygger på tre hovedprinsipper.....	46
Litt om lover og paragrafer	47
Bruk vanlige ord og begreper	48
Erstatt ordgrupper med enkeltord	48
Notater – nynavske forslag.....	49
Stikkordsliste	52

Forord

Vi vet at det kan være vanskelig å forstå brev fra NAV. Det ønsker vi i NAV å gjøre noe med. Denne ordlisten er ett av mange tiltak vi gjør for å gjøre det gammelnavske ut av brevene og kontorene våre.

Denne ordlisten er ingen fasit, men forslag til hvordan vi kan forenkle og gjøre språket vårt mer tilgjengelig for alle. Forslagene er spesielt verdifulle fordi de kommer fra NAVs brukere som har vurdert dette med kloke og kritiske blikk. Vårt ønske er at denne ordlisten skal være til hjelp og inspirasjon for alle som jobber i NAV og skriver til mennesker som trenger NAVs tjenester.

Gammelnavsk ordliste er resultatet av et godt samarbeid mellom Arendal Voksenopplæring, NAV Arendal, NAV Agder og Arbeids- og velferdsdirektoratet. Sentral i arbeidet er Nihal Yigit, som er deltaker ved Arendal voksenopplæring. Hun følger et kurs for høyt utdannede flyktninger og innvandrere, og som del av kurstilbudet drømte hun om språkpraksisplass hos NAV.

Hos NAV Agder har Nihal gått gjennom en rekke vedtaksbrev med vanskelig språk og merket av ord og uttrykk som hun ikke forstod. Resultatet av dette arbeidet ble siden samlet i ett dokument.

En gruppe høyt utdannede deltakere ved Arendal voksenopplæring har gått gjennom disse gammelnavske ordene og uttrykkene sammen med ansatte fra NAV Arendal og NAV Agder. Vi har foreslått endringer og forenklinger. Ofte har vi skrevet om hele setninger. Vi har lært mye gjennom dette arbeidet, og deltakerne har gjort en fantastisk innsats.

Til førsteutgaven av ordlisten var det først og fremst sosialvedtak vi hadde gått gjennom. Når vi nå kan presentere andreutgaven, har Nihal og de andre deltakerne gått gjennom tekstene om arbeidsavklaringspenger (AAP) og dagpenger på nav.no.

Vi sier gjerne at nav.no er Norges største NAV-kontor med opp mot 100 millioner besøk i året. For mange er nav.no den viktigste kilden til rettigheter og plikter i samfunnet. Derfor er det viktig å skrive slik at flest mulig forstår, og vi må hele tiden jobbe for å bli bedre. Da vi i NAV fikk tilbud om hjelp fra gjengen ved Arendal Voksenopplæring, syntes vi dette var en fin mulighet.

NAV takker for hjelpen til å gjøre oss bedre til å kommunisere med dem som trenger oss.

Arendal Voksenopplæring takker deltakere ved skolen som har brukt sin kompetanse og erfaring til å hjelpe med et svært viktig arbeid.

Gammelnavsk ordliste er et strålende eksempel på hva vi kan få til når vi jobber sammen!

Vi håper mange får nytte av denne ordlisten!

Nihal Yigit

Arendal videregående skole/NAV Agder

Hilde Mjøs

Arendal Voksenopplæring

Asle Stalleland

NAV Agder

Magdalene Eldevik Kjosar

NAV Agder

Takk til

Vi i NAV ønsker å rette en stor takk til dem som har deltatt i arbeidet med
Gammelnavsk ordliste:

Nihal Yigit
Iryna Konnestad
Bilge Yaldiz
Oksana Magnussen
Enes I
Yunus Yigit
Hayat Ghazal
Meral Boy
Marvil Mallillin
Cathrine Lindland
Alessandra Oliveira Marins
Seyma Dogdu
Medina Karovic-Karahasan
Fadime Karadag
Kamachi Ruthramurthi-Nilssen
Anette Åberg-Eik
Dagne Vaa
Henni-Karine Hesimark
Anne Sophie Juel
Ellen Anette Roos Eriksen
Knut Nesland Ose

A

Angående

Gammelnavsk:

Dersom du har behov for å snakke med noen angående din økonomiske situasjon, kan du ringe 55 55 33 39.

Klart språk:

Dersom du har behov for å snakke med noen om den økonomiske situasjonen din, kan du ringe 55 55 33 39.

Anstalten, i medhold av

Gammelnavsk:

Du mister retten til AAP hvis du sitter i varetekt eller gjennomfører straff i en institusjon under Kriminalomsorgen. Du får likevel arbeidsavklaringspenger hvis du arbeider for en arbeidsgiver utenfor anstalten i medhold av straffegjennomføringsloven 3, paragraf 20. Frigang.

Klart språk:

Du mister retten til arbeidsavklaringspenger hvis du sitter i varetekt eller gjennomfører straff i en institusjon under Kriminalomsorgen. Du får likevel arbeidsavklaringspenger hvis du arbeider for en arbeidsgiver utenfor denne institusjonen.

Les mer om dette i straffegjennomføringsloven 3, paragraf 20.

A

Avgjørende

Gammelnavsk:

Du kan slippe forlenget ventetid hvis det er mer enn 6 måneder siden den siste dagen du ble dekket av lønn, sluttpakke eller etterlønn. Det er ikke tidspunktet for utbetalingen som er avgjørende, men hvilken periode utbetalingen skal dekke.

Klart språk:

Hvis det er mer enn 6 måneder siden den siste dagen som du fikk lønn, sluttpakke eller etterlønn, kan du slippe forlenget ventetid. Det er ikke tidspunktet for utbetalingen som er viktig, men hvilken periode utbetalingen skal gjelde for.

Avklare

Gammelnavsk:

Du må selv ta kontakt med aktuell tjenstepensjonsordning for å avklare rettighetene dine.

Klart språk:

Du må selv ta kontakt med aktuell tjenstepensjonsordning for å finne ut hvilke rettigheter du har.

A

Avtjent verneplikt

Gammelnavsk:

Har du nylig avtjent verneplikt, kan du ha rett til dagpenger uavhengig av tidligere inntekt.

Klart språk:

Hvis du nylig har fullført verneplikt/militærtjeneste, kan du ha rett til dagpenger uavhengig av tidligere inntekt.

Avvikling av driften, avvikle

Gammelnavsk:

Er du eneste ansatt i eget AS og permitterer deg selv mer enn 80 prosent, får du som hovedregel ikke dagpenger. Dette fordi permitteringen kan framstå som en avvikling av driften mer enn en midlertidig driftsstans. Avvikler du driften, kan du ha rett til dagpenger når oppsigelsestiden din er over.

Klart språk:

Du får som regel ikke dagpenger hvis:

- du er ansatt i eget AS og
- permitterer deg selv mer enn 80 prosent.

Hvis du gjør dette, kan det virke som du legger ned bedriften, og ikke at det er en kortvarig stans av virksomheten.

Du kan ha rett til dagpenger hvis:

- du legger ned bedriften og
- oppsigelsestiden er over

B

(Ta med i) beregningen

Gammelnavsk:

Merk at årsinntekt over seks ganger gjennomsnittet av folketrygdens grunnbeløp (6G), ikke tas med i beregningen av AAP.

Klart språk:

Hvis du tjener mer enn seks ganger gjennomsnittet av folketrygdens grunnbeløp (6G)* på ett år, blir ikke dette inkludert når vi regner ut arbeidsavklaringspenger.

D

Dekke

Gammelnavsk:

Utgifter i forbindelse med deltakelse i kvalifiseringsprogrammet kan dekkes etter avtale med programveileder. Eksempel på dette kan være utgifter til busskort, trening, undervisningsmateriell, arbeidsklær og liknende.

Klart språk:

Vi kan betale utgifter du har som deltaker i kvalifiseringsprogrammet. Dette må du avtale med veilederen din på forhånd.

E

Ettersende

Gammelnavsk:

Hvis informasjon og dokumentasjon mangler, vil vi be deg om å ettersende dette.

Klart språk:

Hvis vi mangler informasjon og dokumentasjon fra deg, vil vi be deg om å sende oss dette.

Etterskuddsvis

Gammelnavsk:

Stønaden utbetales etterskuddsvis og er skattepliktig, jf. § 39. Ved ugyldig fravær reduseres stønaden tilsvarende, jf. §§ 36 og 35.

Klart språk:

Du får første utbetaling (dato). Du må betale skatt av pengene. Hvis du har ugyldig fravær, kan utbetalingen bli mindre.

F

Fase ut

Gammelnavsk:

Mottar du allerede ventelønn fra NAV, kan du søke om forlengelse. Ordningen med ventelønn ble faset ut fra og med 1.3.2016.

Klart språk:

Du kan søke om forlengelse hvis du allerede får ventelønn fra NAV. Ordningen med ventelønn ble stoppet fra og med 1.3.2016

Forbigående, krav på, motta

Gammelnavsk:

Hvis du får en forbigående sykdom etter at du har mottatt AAP eller sykepenger, og du har brukt opp sykepengerrettighetene dine, kan du ha krav på AAP hvis en av disse gjelder deg:

Klart språk:

Hvis du er syk i en kort periode etter at du har fått arbeidsavklaringspenger eller sykepenger, og du har brukt opp rettighetene til sykepenger, kan du ha rett til å få arbeidsavklaringspenger hvis en av disse gjelder deg:

F

Forskudd

Gammelnavsk:

Forskudd på dagpenger

Fra 26. mai kl. 15.00 kan du ikke lenger søke om forskudd på dagpenger.

Klart språk:

Forskudd på dagpenger

Fra 26. mai kl. 15.00 kan du ikke lenger søke om å få forskudd på dagpenger.

Forskudd betyr betaling på forhånd.

Forskyve

Gammelnavsk:

Den forlenga ventetiden forskyves når du er syk eller har ferie. Ventetiden forskyves også når du jobber mer enn 60 prosent av vanlig arbeidstid i løpet av en meldekortperiode.

Klart språk:

Forlenget ventetid flyttes fremover når du er syk eller har ferie. Ventetiden flyttes også når du jobber mer enn 60 prosent av vanlig arbeidstid i løpet av perioden du sender meldekortet.

F

Fortielse

Gammelnavsk:

Uriktige opplysninger og fortielse av opplysninger, jf. lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsetaten § 23, kan medføre politianmeldelse.

Klart språk:

Dersom du gir uriktige opplysninger og holder tilbake eller skjuler opplysninger, kan vi anmelde deg til politiet.

Forutsetninger, hensiktsmessig

Gammelnavsk:

Innholdet i programmet skal tilpasses den enkeltes behov og forutsetninger. Programmet skal være helårig og på fulltid.

Programmet skal angi et hensiktsmessig starttidspunkt basert på en individuell vurdering.

Ved gjennomført eller avbrutt program skal det utstedes et deltakerbevis. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om programmets innhold.

Klart språk:

Innholdet i programmet skal tilpasses den enkeltes behov og hva man må gjøre. Programmet skal:

- være helårig og på fulltid.
- starte på et tidspunkt som er bestemt etter en individuell vurdering.

Hvis du gjør ferdig eller slutter i programmet, skal du få deltakerbevis. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om programmets innhold.

F

Forutsetter

Gammelnavsk:

Programmet forutsetter at du innenfor vedtaksperioden deltar i avtalte tiltak.

Klart språk:

Vi krever at du deltar på avtalte aktiviteter i den perioden vedtaket gjelder.

Forvaring

Gammelnavsk:

Du sitter i varetekt, soner straff eller er under forvaring. Som hovedregel har du ikke rett til AAP i slike tilfeller.

Klart språk:

Du sitter i fengsel, varetekt, soner straff eller er under forvaring (nettlenke til forklaring av varetekt og forvaring). Som hovedregel har du ikke rett til arbeidsavklaringspenger i slike tilfeller.

F

Fratreden

Gammelnavsk:

Får du utbetalinger fra nåværende eller tidligere arbeidsgiver i forbindelse med overgang til AAP, ved

- *oppsigelse,*
- *fratreden, eller*
- *reduksjon av arbeidstid,*

vil arbeidsavklaringspengene bli redusert med samme beløp.

Klart språk:

Hvis du får arbeidsavklaringspenger og samtidig får penger fra en arbeidsgiver når du har:

- blitt oppsagt
- sluttet i jobben
- redusert din arbeidstid,

så vil arbeidsavklaringspengene bli redusert med samme beløp.

Fremkomme, befinne seg

Gammelnavsk:

Det fremkommer ikke opplysninger i saken som tilsier at du befinner deg i en slik situasjon at kravet om lov om sosiale tjenester i NAV § 19 "særlige tilfeller" er oppfylt.

Klart språk:

Det er ikke opplysninger i saken som viser at du er i en slik situasjon at kravet om lov om sosiale tjenester i NAV § 19 "særlige tilfeller" er oppfylt.

G

Gjøre oppmerksom på

Gammelnavsk:

Du må søke bostøtte på nytt for ditt nye leieforhold. Vi gjør oppmerksom på at du må gi beskjed til NAV dersom din bostøtte endres.

Klart språk:

Dette må du gjøre:

- Søke bostøtte på nytt
- Gi beskjed til NAV hvis din bostøtte endres

Gå frem av

Gammelnavsk:

Du tjener på å jobbe, men husk å informere din veileder og skrive timene i meldekortet når du får lønn fra arbeidsgiveren din. Da endrer vi utbetalingen din. Dette går frem av lov om sosiale tjenester i NAV og § 37.

Klart språk:

Du tjener på å jobbe, men husk å informere din veileder og skrive hvor mange timer du har jobbet i meldekortet. Da endrer vi utbetalingen din.

I medhold av

Gammelnavsk:

I medhold av Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 29 innvilges kvalifiseringsprogram.

Klart språk:

Vi innvilger kvalifiseringsprogram etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 29.

I samråd med

Gammelnavsk:

Hvis du har søkt om uføretrygd i samråd med oss, kan du få AAP i inntil 8 måneder mens vi behandler uføresøknaden din.

Klart språk:

Hvis du søker om uføretrygd etter avtale med oss, kan du få arbeidsavklaringspenger i inntil 8 måneder mens vi behandler søknaden din.

I stand til

Gammelnavsk:

Når du har gjennomført tiltak eller behandling, og du har blitt i stand til å skaffe deg jobb, kan du få AAP i inntil 6 måneder mens du søker jobb.

Klart språk:

Du kan få arbeidsavklaringspenger i inntil 6 måneder mens du søker jobb, når:

- Du er ferdig med tiltak eller behandling,
- Og du er klar for å jobbe igjen

I tråd med

Gammelnavsk:

Etter dialog med oss, kan aktivitetsplanen din endres i tråd med situasjonen din. Hvis veilederen din foreslår en aktivitet som du skal gjennomføre, må du svare i dialogtjenesten.

Klart språk:

Etter dialog med oss, kan aktivitetsplanen din endres etter hvilken situasjon du er i. Hvis veilederen din anbefaler en aktivitet som du skal gjennomføre, må du svare i dialogtjenesten.

Innsyn

Gammelnavsk:

Du kan avtale med veilederen din for å få innsyn i saken din etter forvaltningsloven § 8 og 19

Klart språk:

Du kan avtale med veilederen din for å se dokumentene i saken din.

Iverksetting

Gammelnavsk:

Kommunen skal tilrettelegge og iverksette kvalifiseringsprogram for person som omfattes av bestemmelsene i § 29 og 30 fra det tidspunkt kvalifiseringsprogrammet angir, men senest innen seks måneder etter at søknad om deltakelse har kommet inn.

Klart språk:

Kvalifiseringsprogrammet skal være individuelt tilpasset og skal starte senest seks måneder etter at du har søkt.

K

Klageadgang

Gammelnavsk:

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til statsforvalteren, jf. Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 47. Klagefristen er tre uker etter at deltakeren har mottatt melding om vedtaket.

Klart språk:

Du kan klage

Du kan klage på dette vedtaket til statsforvalteren. Fristen for å klage er tre uker etter at du har fått melding om dette vedtaket.

Dette står det mer om i loven om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 47.

Kost og losji

Gammelnavsk:

Hvis du oppholder deg i en institusjon med fri kost og losji, vil AAP normalt bli redusert med 50 prosent når du har vært i institusjonen mer enn tre måneder. Arbeidsavklaringspengene dine vil ikke bli redusert hvis du forsørger ektefelle eller barn, eller har faste og nødvendige utgifter til bolig.

Klart språk:

- Hvis du bor i en institusjon som gir gratis mat og overnatting, vil arbeidsavklaringspengene bli redusert med 50 prosent når du har vært i institusjonen mer enn tre måneder.
- Arbeidsavklaringspengene dine vil ikke bli redusert hvis du forsørger eller har ansvar for ektefelle eller barn, eller har faste og nødvendige utgifter til bolig.

K

(Ikke et) krav

Gammelnavsk:

Det er ikke et krav at du har mottatt sykepenger før du søker om AAP.

Klart språk:

Du trenger ikke å ha fått sykepenger før du søker om arbeidsavklaringspenger.

Krav på

Gammelnavsk:

Kommunen kan vedta trekk i fremtidig ytelse dersom du har fått utbetalt høyere stønad enn du har krav på.

Klart språk:

Du har rett til økonomisk hjelp, men hvis du har fått utbetalt høyere stønad enn du har rett til, må du betale det tilbake.

L

Langvarig utredning

Gammelnavsk:

Perioden med AAP kan forlenges utover 3 år hvis du på grunn av sykdom eller skade

- *ikke kunne kombinere behandling og tiltak, eller*
- *først kunne begynne i tiltak eller behandling etter langvarig utredning.*

Klart språk:

Du kan få arbeidsavklaringspenger i mer enn 3 år hvis du:

- ikke kunne kombinere behandling av skade eller sykdom og tiltak for å komme i jobb eller kvalifisere deg for jobb, eller
- må bli ferdig med undersøkelser som kan ta lang tid før du kunne begynne med behandling av skade eller sykdom og tiltak for å komme i jobb eller kvalifisere deg for jobb

Løpende orientert

Gammelnavsk:

Du har plikt til å holde NAV løpende orientert om situasjonen din.

Klart språk:

Du har plikt til å gi oss beskjed hvis situasjonen din endrer seg.

M

Motta

Gammelnavsk:

Hvis begge foreldre mottar AAP, vil begge kunne få barnetillegg.

Klart språk:

Hvis begge foreldre får arbeidsavklaringspenger, kan begge få barnetillegg.

Motta, vil, føre

Gammelnavsk:

Mottar du AAP, har du ikke rett til dagpenger. Blir du arbeidsledig, vil du få utbetalt mer i AAP fordi du fører færre timer med arbeid på meldekortet.

Klart språk:

Du har ikke rett til dagpenger hvis du får arbeidsavklaringspenger. Hvis du blir arbeidsledig, får du utbetalt mer i arbeidsavklaringspenger fordi du skriver færre timer med arbeid på meldekortet.

N

Nedsatt arbeids- og inntektsevne

Gammelnavsk:

Kvalifiseringsprogram gjelder for personer i yrkesaktiv alder med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne og ingen eller begrensede ytelser til livsppphold etter folketrygdloven eller arbeidsmarkedsloven.

Klart språk:

Kvalifiseringsprogram gjelder for personer i yrkesaktiv alder som har en redusert evne til å jobbe og skaffe seg inntekt. Programmet gjelder også for personer som ikke har rett på stønader som kan forsørge dem.

Nydimmitert, verneplikt

Gammelnavsk:

Som nydimmittert vernepliktig kan du få 4 911 kroner per uke uavhengig av tidligere inntekt. Har du tjent over 319 197 kroner, kan du ha rett til mer. NAV beregner automatisk hva som lønner seg for deg.

Klart språk:

Når du er ferdig med militærtjenesten/verneplikten, kan du få 4 911 kroner per uke uavhengig av tidligere inntekt. Hvis du har tjent over 319 197 kroner, kan du ha rett til mer penger. NAV regner automatisk ut hva som gir deg mest penger.

O

Oppgjøret, underette

Gammelnavsk:

Behandlingen må være fullført, og spesifisert faktura mottatt innen 6 måneder fra vedtaksdato. Tannlegen er underrettet om vedtaket, og oppgjøret blir sendt direkte til tannlegen.

Klart språk:

Behandlingen må være fullført, og vi må få en detaljert faktura innen 6 måneder fra datoen vedtaket ble gjort. Tannlegen er informert om vedtaket. Betalingen blir sendt direkte til tannlegen.

Opphøre, motta

Gammelnavsk:

Du har mottatt AAP før, og innen 6 måneder etter arbeidsavklaringspengene opphørte blir kortvarig arbeidsufør på grunn av en ny sykdom.

Klart språk:

Du har fått arbeidsavklaringspenger før og blir kortvarig arbeidsufør på grunn av ny sykdom før det har gått 6 måneder etter at arbeidsavklaringspengene tok slutt.

O

Oppjustere

Gammelnavsk:

Hvis du er yngre enn 25 år, er minstesatsen 2/3 av 2G. Fra og med den dagen du fyller 25 år blir ytelsen oppjustert til 2G.

Klart språk:

Hvis du er yngre enn 25 år, får du 2/3 av 2G. Fra og med den dagen du fyller 25 år øker dette beløpet til 2G.

Opptrappingsperioder

Gammelnavsk:

Dette gjelder også ved opptrappingsperioder som er kortere enn 12 måneder. Opptrappingsperioden må være en del av aktivitetsplanen din.

Klart språk:

Når du begynner å jobbe mer:

Dette gjelder når du begynner å jobbe mer i perioder som er kortere enn 12 måneder. Denne perioden må være en del av aktivitetsplanen din.

P

På grunnlag av

Gammelnavsk:

AAP blir fastsatt på grunnlag av den pensjonsgivende inntekten du hadde før arbeidsevnen din ble nedsatt med minst 50 prosent.

Klart språk:

Hvor mye du får i arbeidsavklaringspenger blir bestemt ved å se på den pensjonsgivende inntekten som du hadde

- før du ble syk og
- ikke kunne jobbe mer enn 50 prosent

På lik linje med

Gammelnavsk:

Perioder med AAP gir rett til opptjening av foreldrepenger på lik linje med perioder i arbeid. For å kunne fortsette på AAP etter en fødselspermisjon er det viktig at du søker om AAP på nytt før det har gått 52 uker etter du sist mottok foreldrepenger.

Klart språk:

Perioder med arbeidsavklaringspenger gir rett til å få foreldrepenger på samme måte som perioder i arbeid. For å kunne fortsette på arbeidsavklaringspenger etter en fødselspermisjon:

- må du søke om arbeidsavklaringspenger på nytt før det har gått ett år etter du sist fikk foreldrepenger.

S

Sedvane

Gammelnavsk:

Du er villig til å ta alle typer arbeid som er lønnet etter tariff eller sedvane. Du må være villig til å gå ned i lønn.

Klart språk:

Du er villig til å ta alle typer arbeid som er lønnet etter tariff eller etter hva som er vanlig i bransjen/ på arbeidsplassen. Du må være villig til å gå ned i lønn.

Skjønnsmessig, lovstridig

Gammelnavsk:

Statsforvalteren kan omgjøre dette vedtak dersom det er lovstridig eller om det bygger på en skjønnsmessig vurdering som er åpenbart urimelig. Klagefristen er 3 uker. Klagen sendes til NAV Stedby. NAV Stedby vil kunne gi nødvendig råd og veiledning.

Klart språk:

Statsforvalteren kan endre dette vedtaket hvis det ikke følger loven, eller om vurderingen er klart urimelig. Hvis du ønsker å klage, må du gjøre det innen 3 uker. Klagen sendes til NAV Stedby. Hvis du trenger hjelp med klagen, kan du ta kontakt med NAV Stedby.

S

Skyldes

Gammelnavsk:

For å få AAP må arbeidsevnen din som hovedregel være nedsatt med minst 50 prosent på grunn av sykdom eller skade. Arbeidsevnen må være nedsatt til alle typer arbeid som du er kvalifisert for. Skyldes den nedsatte arbeidsevnen en godkjent yrkesskade eller yrkessykdom, er det tilstrekkelig at arbeidsevnen din er nedsatt med minst 30 prosent.

Klart språk:

Du kan ha rett til arbeidsavklaringspenger hvis du ikke kan jobbe mer enn 50 prosent på grunn av sykdom eller skade. Dette gjelder for alle typer arbeid som du er kvalifisert for. Hvis du har fått en godkjent yrkesskade eller yrkessykdom, er det nok at du ikke klarer å jobbe mer enn 70 prosent.

Som følge av

Gammelnavsk:

Med yrkesskade mener vi at du har fått en skade som følge av en arbeidsulykke.

Klart språk:

Med yrkesskade mener vi at du har fått en skade på grunn av en arbeidsulykke.

S

Stille krav, mottaker, med mindre, tale imot

Gammelnavsk:

Det stilles krav om at mottakere av sosialhjelp skal være i arbeidsrettet aktivitet med mindre tungtveiende grunner taler imot det.

Klart språk:

For å få sosialhjelp må man være i arbeidsrettet aktivitet. Vi kan gjøre unntak fra denne regelen hvis det er gode grunner til det.

Subsidiær ytelse

Gammelnavsk:

Sosialhjelp skal være en subsidiær ytelse, og alle andre reelle muligheter skal være forsøkt før økonomisk sosialhjelp.

Klart språk:

Alle andre muligheter til å få inntekt skal være forsøkt før du kan få økonomisk sosialhjelp.

S

Særskilt

Gammelnavsk:

Programmet kan gis for en periode på inntil ett år og kan etter en ny vurdering forlenges med inntil ett år. Programmet kan etter en særskilt vurdering forlenges utover to år. Godkjent permisjon kommer i tillegg.

Klart språk:

Programmet kan gis for en periode på inntil ett år. En ny vurdering kan forlenge programmet med inntil ett år, og en individuell vurdering kan forlenge programmet utover to år. Hvis du får godkjent permisjon, kommer denne tiden i tillegg.

T

Ta sikte på

Gammelnavsk:

De som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, har krav på økonomisk stønad. Stønaden bør ta sikte på å gjøre vedkommende selvhjulpen.

Klart språk:

Du har rett på økonomisk stønad hvis du ikke har arbeidsinntekt eller andre stønader fra NAV til å betale dine levekostnader. Målet med stønaden er at du skal klare deg selv økonomisk.

T

Tannbehandlingsoverslag, hjemmel

Gammelnavsk:

NAV Stedby har innvilget din søknad om dekning til tannbehandling i henhold til godkjent tannbehandlingsoverslag, som vist ovenfor med hjemmel i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen paragraf 18.

Klart språk:

NAV Stedby har godkjent søknaden din om å få hjelp til å betale tannbehandling. Vi har tatt utgangspunkt i den godkjente beregningen av hvor mye tannbehandlingen koster, og NAV betaler tannbehandlingen din.

Tilegne seg

Gammelnavsk:

Målet er at du sammen med NAV skal avklare mulighetene dine for å beholde eller komme i arbeid. Du bidrar til å nå det målet ved å for eksempel prøve ut ulike behandlinger, ulike jobbsituasjoner eller tilegne deg ny kompetanse.

Klart språk:

Målet er at du, sammen med NAV, skal finne ut hvilke muligheter du har for å beholde eller komme i arbeid. For å komme til dette målet, kan du for eksempel:

- prøve ulike behandlinger
- prøve ulike jobbsituasjoner og aktiviteter
- skaffe deg ny kompetanse

T

Tilrettelegge / legge til rette

Gammelnavsk:

Vi kan kun gjøre unntak fra aktivitetsplikten dersom du av medisinske grunner ikke kan prøve deg i arbeid eller arbeidsgiveren din ikke kan tilrettelegge for deg.

Klart språk:

Vi kan gjøre unntak fra aktivitetsplikten hvis:

- du ikke kan jobbe av medisinske grunner
- arbeidsgiveren din ikke kan tilpasse arbeidsoppgavene for deg.

Tilrettelegging

Gammelnavsk:

Arbeidsrettede tiltak kan for eksempel være tilrettelegging, opplæring, arbeidstrening eller jobbklubb. Les om flere arbeidsrettede tiltak.

Klart språk:

Arbeidsrettede tiltak kan for eksempel være tilpasset jobb, opplæring, arbeidstrening eller jobbklubb.

T

Tilretteleggingsmuligheter

Gammelnavsk:

Oppfølging fra NAV kan for eksempel være råd og veiledning fra NAV Hjelpemiddelsentral eller NAV Arbeidsrådgivning, dialog med arbeidsgiveren din om tilretteleggingsmuligheter og muligheter for å bli værende i jobben din.

Klart språk:

Dette kan for eksempel være råd og veiledning fra NAV Hjelpemiddelsentral eller NAV Arbeidsrådgivning, dialog med arbeidsgiveren din om muligheter for å tilpasse jobben slik at du kan bli værende i den.

Tilsi

Gammelnavsk:

Søknaden din avslås. Vi er ikke kjent med opplysninger som tilsier at vi burde vurdert saken på annen måte.

Klart språk:

Søknaden din avslås. Vi vet ikke om opplysninger som viser at vi burde vurdert saken på annen måte.

T

Tilstrekkelig

Gammelnavsk:

Du har egen inntekt og har vanligvis tilstrekkelig økonomi til å klare deg selv. Tannbehandlingen er for dyr til at du kan klare å betale hele behandlingen. Vi dekker derfor deler av utgiften.

Klart språk:

Du har egen inntekt og har vanligvis nok penger til å klare deg selv. Tannbehandlingen er så dyr at du ikke kan klare å betale hele behandlingen. Derfor betaler vi deler av utgiften.

Tilstrekkelig

Gammelnavsk:

Det er ikke tilstrekkelig å melde fra om slike endringer på meldekortet - du må kontakte oss så snart du kan.

Klart språk:

Det er ikke nok å melde fra om slike endringer på meldekortet - du må kontakte oss så snart du kan.

T

Tiltakskonsulent, forutsette, vesentlig, medføre

Gammelnavsk:

Planen kan endres etter avtale mellom deltaker og tiltakskonsulent. Deltakelse i programmet forutsetter fulltidsdeltakelse i programmet slik dette er avtalt. Vesentlig fravær kan medføre stans av deltakelse i programmet.

Klart språk:

Planen kan endres etter avtale mellom deltaker og NAV. Du må være med i programmet på fulltid. Høyt fravær kan føre til at du ikke lenger får delta i programmet.

Tvil om

Gammelnavsk:

Er du i tvil om du har sendt meldekortet innen fristen, kan du sjekke om du fortsatt er registrert som arbeidssøker på Ditt NAV. Er du ikke registrert som arbeidssøker, må du gjøre det på nytt. Du kan også se tidligere innsendte meldekort på Ditt NAV.

Klart språk:

Hvis du er usikker på om du har sendt meldekort innen fristen:

- Sjekk om du fortsatt er registrert som arbeidssøker på «Ditt NAV».

Hvis du ikke er registrert som arbeidssøker:

- Du må registrere deg på nytt.

Du kan også se tidligere innsendte meldekort på Ditt NAV.

T

Uforholdsmessig, byrdefull

Gammelnavsk:

De må ikke være uforholdsmessig byrdefulle for stønadsmottakeren eller begrense hans eller hennes handle- og valgfrihet på en urimelig måte.

Klart språk:

De må ikke være altfor vanskelige for personen eller begrense hans eller hennes handle- og valgfrihet på en urimelig måte.

U

Unnlate

Gammelnavsk:

Du plikter å informere om endringer i inntekter/formue og sivilstatus. Du plikter også å informere om andre endringer som kan ha betydning for vedtaket. Dersom du unnlater å informere NAV om endringer som har betydning for vedtaket, kan urettmessig sosialhjelp bli krevd tilbake.

Klart språk:

Du må informere oss:

- hvis du har endringer i inntekt/formue og sivilstatus
- om andre endringer som kan ha betydning for vedtaket

Hvis du ikke informerer NAV om endringer som har betydning for vedtaket, kan NAV kreve at du betaler tilbake sosialhjelp.

U

Utover

Gammelnavsk:

Reisetilskuddet skal dekke nødvendige ekstrautgifter utover de vanlige utgiftene du har til reise til og fra arbeids- eller undervisningsstedet ditt.

Klart språk:

Reisestønad skal dekke nødvendige ekstrautgifter som ikke er de vanlige utgiftene som du har til reise til og fra arbeids- eller undervisningsstedet ditt.

Utprøving av arbeidsevne

Gammelnavsk:

Kjernen i tiltaket skal være en helhetlig kartlegging av deltakers nåsituasjon knyttet til deltakers evne til deltakelse i arbeidslivet. Utprøving av arbeidsevne skal som hovedregel inngå som del av kartleggingen. Kartleggingen skal ta utgangspunkt i NAV sin bestilling og bygge på annen relevant dokumentasjon knyttet til deltaker.

Klart språk:

Det viktigste med tiltaket er å finne ut hvor mye du kan jobbe. Kartleggingen skal bygge på informasjon fra NAV og annen relevant dokumentasjon.

V

Veiledende satser

Gammelnavsk:

Vi har vurdert inntektene og utgiftene dine etter Stedby kommunes veiledende satser til levekostnader. Dette er satser som skal sikre en forsvarlig og nøktern standard. Etter vår beregning har du inntekter nok til å dekke utgiften i sin helhet. Hvis du ikke kan dekke hele beløpet på én gang, kan du be om en nedbetalingsavtale med tannlegen din.

Klart språk:

Vi har vurdert inntektene og utgiftene dine etter Stedby kommunes bestemmelse for levekostnader. Disse pengene skal sikre at du kan leve etter en enkel standard. Vi har beregnet at du har inntekter nok til å betale hele regningen selv. Hvis du ikke kan betale hele beløpet, kan du be tannlegen din om en avtale for å betale over en lengre periode.

Vesentlig

Gammelnavsk:

Det er en forutsetning at du deltar på avtalte tiltak i vedtaksperioden. Planen kan endres etter avtale mellom deg og din veileder på NAV. Programmet er fulltid, og vesentlig fravær kan medføre stans av deltakelsen i kvalifiseringsprogrammet.

Klart språk:

Det er et krav at du skal delta på avtalte aktiviteter. Planen kan endres etter avtale mellom deg og din veileder på NAV. Programmet er på fulltid, og har du høyt fravær, kan du bli stoppet i å delta i kvalifiseringsprogrammet.

V

Vilkår

Gammelnavsk:

Vilkår: Møt på Jobbsentralen. Stønad til livsopphold utbetales ukentlig, der stønaden reduseres dersom oppmøte uteblir.

Klart språk:

Dette må du gjøre:

- Møte på Jobbsentralen.

Stønaden reduseres hvis du ikke kommer. Stønad til levekostnader betales hver uke.

Vilkår, ytelse

Gammelnavsk:

Hvis du fyller vilkårene for både sykepenger og AAP, har du rett til å velge den høyeste ytelsen.

Klart språk:

Hvis du har rett til både sykepenger og arbeidsavklaringspenger, kan du velge den som gir deg høyest utbetaling.

V

(De øvrige) vilkårene

Gammelnavsk:

Hvis du har søkt om AAP, og vi mener du har nedsatt arbeidsevne med minst 50 prosent på grunn av sykdom eller skade, og de øvrige vilkårene er oppfylt, får du vedtak om at AAP er innvilget.

Klart språk:

Du får arbeidsavklaringspenger hvis vi har kommet frem til at:

- du ikke kan jobbe mer enn 50 prosent på grunn av sykdom eller skade
- og de andre kravene er oppfylt

Y

Ytelse

Gammelnavsk:

Du skal gjøre gjeldende andre økonomiske rettigheter, slik som å søke andre ytelser fra NAV, Husbankens bostøtte og realisere formue.

Klart språk:

Dersom du kan forsørge deg på annen måte, skal du det. Eksempler på dette kan være å søke andre stønader fra NAV, bostøtte fra Husbanken eller realisere formue. Det kan bety at du må selge noe du eier.

Andre vanskelige gammelnavske formuleringer

Krav hvis du er permittert

Gammelnavsk:

Er du delvis permittert eller permittert en kort periode, kan kravet til at du må søke annet arbeid være lavere enn hvis du er 100 % permittert i en lengre periode.

Klart språk:

Hvis du er 100 % permittert i en lengre periode, må du søke annet arbeid. Kravet til å søke annet arbeid er mindre hvis du er:

- delvis permittert eller
- permittert i en kort periode

Lese fagstoff på fritida

Gammelnavsk:

Les du fagstoff som ein fritidsaktivitet utan å høyre til ein studiestad, blir du ikkje rekna for å vere under utdanning.

Klart språk:

Du blir ikke regnet for å være under utdanning hvis du leser fagstoff på fritiden uten å høre til et studiested.

Har du hatt verneplikt eller vanlig jobb?

Gammelnavsk:

Har du hatt verneplikt eller vanlig jobb?

Har du hatt verneplikt det siste året eller vanlig jobb dei siste tre åra, vil det i nokre tilfelle løne seg for deg at NAV reknar dagpengane etter vanlege reglar, og ikkje etter reglane for lærlingar. NAV reknar ut kva som løner seg for deg.

Klart språk:

Hvis du har hatt:

- verneplikt det siste året
- vanlig jobb de siste tre årene

kan det lønne seg å få dagpenger etter vanlige regler og ikke etter reglene for lærlinger. NAV regner ut hva som lønner seg for deg.

NAVs standard for språk og formidling bygger på tre hovedprinsipper

Vi skal uttrykke oss slik at alle forstår

Språket vårt skal inkludere og involvere brukerne slik at de forstår sine rettigheter og plikter og blir klar over egne muligheter til utdanning og arbeid. Språket vårt skal være fritt for fremmedord og vanskelige ord og begreper. Lover og regler skal forklares på en enkel og forståelig måte. Brukerne skal forstå innholdet i teksten første gang de leser den, være trygge på det de leser, og slippe å kontakte oss for å få avklart om de har forstått det vi formidler.

Vi skal ha det samme språket i alle kanaler

Språket vårt skal være gjenkjennelig, uansett kanal. Vi skal bruke de samme ordene og begrepene i selvbetjeningsløsningene, i vedtakene, på SMS og på nav.no. Brukerne skal oppleve oss som ett NAV som kommuniserer sammenhengende og helhetlig.

Vi har dobbelt eierskap til tekstene

Fagavdelingene eier innholdet, mens kommunikasjonsavdelingen eier språket og formidlingen. Nye tekster, og tekster som skal forbedres, skrives i samarbeid mellom kommunikasjonsavdelingen og fagmiljøene. Fagavdelingene har selv ansvaret for å forbedre sine egne tekster, men kommunikasjonsavdelingen kan også ta initiativ til dette. På denne måten sikrer vi klart språk og faglig korrekt innhold i alle kanalene.

Litt om lover og paragrafer

Mange av avsnittene vi har forenklet inneholder henvisning til lover og paragrafer. Vi har i de aller fleste tilfeller tatt dette helt ut av forslaget til forenkling. Dette har vi gjort fordi NAVs språkretningslinjer sier at henvisninger til loven som hovedregel skal komme sist i vedtaket. Når det står lovhenvisninger andre steder, skal disse altså flyttes til slutten av vedtaksbrevet.

Det gammelnavske uttrykket «i medhold av» viser direkte til loven. Derfor har vi tatt med lovhenvisningen i forenklingen vår av dette uttrykket.

Dette sier NAVs språkretningslinjer om henvisning til lover:

Vi innleder aldri et avsnitt med å henvise til loven.

Vi forklarer lovens viktigste poenger, men gjengir aldri lovteksten når vi skriver vedtak, arbeidsevnevurderinger eller informasjon på nav.no.

Deretter forteller vi hvorfor han eller hun har rett eller ikke rett til det som det er søkt om. Til slutt oppgir vi hvilken paragraf vi har brukt.

Når vi følger disse retningslinjene, blir rekkefølgen i vedtakene våre slik:

- Vi forklarer loven og hva som kreves for å ha rett til å få det man har søkt om.
- Faktum i den konkrete saken
- Konklusjon, det vil si om brukeren har rett eller ikke rett til det som det er søkt om.
- Til slutt: vedtaket er gjort etter [eksempel: folketrygdloven] §

Bruk vanlige ord og begreper

<i>Tidsbegrenset bortfall av stønad</i>	Du har mistet retten til stønad i en periode
<i>Gradering</i>	Du kan kombinere arbeid med [ytelse]
<i>Restarbeidsevne</i>	Du har mulighet til å jobbe litt eller delvis
<i>Virkningstidspunkt</i>	Du får dagpenger fra og med [dato]
<i>Maksdato</i>	Stønadens din varer til og med [dato]
<i>I henhold til</i>	Etter, dette går frem av, i følge
<i>Vi legger til grunn</i>	Vi tar utgangspunkt i

Erstatt ordgrupper med enkeltord

<i>i det tilfellet at...</i>	hvis
<i>er utstyrt med...</i>	har
<i>innen det tidspunkt...</i>	før
<i>er av den oppfatning at...</i>	kommet frem til at
<i>har mulighet til å...</i>	kan
<i>med den hensikt...</i>	for å
<i>på bakgrunn av det faktum at...</i>	fordi
<i>gir en indikasjon på...</i>	viser

Notater – nynavske forslag

Notater – nynavske forslag

Notater – nynavske forslag

Stikkordsliste

A

Angående	8
Anstalten	8
Arbeidsevne	41
Avgjørende	9
Avklare	9
Avtjent verneplikt	10
Avvikle	10
Avvikling av driften	10

B

Befinne seg	17
Beregningen (ta med i...)	11
Byrdefull	39

D

Dekke	11
-------------	----

E

Ettersende	12
Etterskuddsvis	12

F

Fase ut	13
Forbigående	13
Forskudd	14
Forskyve	14
Fortielse	15
Forutsetninger	15
Forutsette	16, 38
Forvaring	16
Fratreden	17
Fremkomme	17
Føre	25

G

Gjøre oppmerksom på	18
Gå frem av	18

H

Hensiktsmessig	15
Hjemmel	34

I

I medhold av	19
I samråd med	19
I stand til	20
I tråd med	20
Innsyn	21
Iverksetting	21

K

Klageadgang	22
Kost og losji	22
Krav (ikke et)	23
Krav på	13, 23

L

Langarig utredning	24
Legge til rette	35
Lovstridig	30
Løpende orientert	24

M

Med mindre	32
Medføre	38
Motta	13, 25, 27
Mottaker	32

N

Nedsatt arbeids- og inntektsevne	26
Nydimittert verneplikt	26

O

Oppgjøret	27
Opphøre	27
Oppjustere	28
Opptrappingsperioder	28

P

På grunnlag av	29
På lik linje med	29

S

Sedvane	30
---------------	----

Skjønnsmessig	30
Skyldes	31
Som følge av	31
Stille krav	32
Subsidiær ytelse	32
Særskilt	33

T

Ta sikte på	33
Tale imot	32
Tannbehandlingsoverslag	34
Tilegne seg	34
Tilrettelegge	35
Tilrettelegging	35
Tilretteleggingsmuligheter	36
Tilsi	36
Tilstrekkelig	37
Tiltakskonsulent	38
Tvil om	38

U

Uforholdsmessig	39
Underrette	27
Unnlate	39
Utover	40
Utprøving av arbeidsevne	40

V

Veiledende satser	41
Vesentlig	38, 41
Vil	25
Vilkår	42
Vilkårene (øvrige)	43

Y

Ytelse	42, 43
--------------	--------

ARENDAL
VOKSENOPPLÆRING

